

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی گلسار

رادیوگرافی یا عکس برداری با اشعه ایکس چیست؟

تهیه: کارگروه آموزش بیمار بخش رادیولوژی

تاریخ تدوین: اسفند ۹۱

تاریخ بازنگری: پاییز ۱۴۰۳

ایمیل بیمارستان

info@golsarhospital.ir

سایت بیمارستان

www.golsarhospital.ir

شماره تماس بیمارستان: ۰۱۳-۳۴۹۰۰

- بررسی عملکرد کلیه: اندازه گیری سطح کراتنین خون (به ویژه در بیماران دیابتی یا مسن) پیش از تزریق مواد حاجب وریدی، برای اطمینان از توانایی کلیه در دفع ماده حاجب.

رادیوگرافی های ساده (مانند اندام ها و قفسه سینه):

- پوشش بیمار: بیمار باید لباس های راحت بپوشد. خارج کردن اشیاء فلزی (زیورآلات، ساعت، گیره سر و لباس های دارای دکمه یا زیپ فلزی) در ناحیه مورد نظر الزامی است، زیرا فلز مانع عبور اشعه ایکس شده و روی تصویر سایه ایجاد می کند.

منبع:

International Atomic Energy Agency (IAEA). Radiation Protection and Safety of Radiation Sources: International Basic Safety Standards. Vienna.

آمادگی های قبل از انجام رادیوگرافی

آمادگی بیمار بسته به نوع رادیوگرافی متفاوت است.

رادیوگرافی های با ماده حاجب (مانند گوارش یا کلیه):

- ناشتا بودن (NPO): در بررسی های گوارشی (مانند باریوم سوییپ یا تنقیه باریوم)، بیمار معمولاً باید از ۸ تا ۱۲ ساعت قبل ناشتا باشد.
- تخلیه روده: استفاده از ملین ها یا شیاف در شب قبل برای پاکسازی روده (جهت وضوح بیشتر تصاویر شکمی).
- بررسی سابقه حساسیت: پرسش از بیمار در مورد سابقه حساسیت به ید، مواد حاجب یا غذاهای دریایی (به دلیل احتمال واکنش آنافیلاکسی به مواد حاجب یدی).

رادیوگرافی چیست؟

رادیوگرافی یکی از روش های تصویربرداری پزشکی است که با استفاده از اشعه X می توان از اندامهای بدن تصویر تهیه کرد، اساس تصویر تهیه شده مبنی بر اختلاف چگالی بین دو ناحیه مجاور است که کنتراست تصویر را بوجود می آورد که این مسئله با نوع و شرایط ظهور و ثبوت فیلم ارتباط مستقیم دارد.

به عنوان مثال قرار گرفتن بافت نرم در کنار استخوان از آنجا که شدت جذب اشعه در استخوان بیشتر از بافت نرم است باعث تشکیل تصویر استخوان می شود .

شفافیت تصویر به طور مستقیم ارتباط با شرایط چاپ فیلم دارد، یعنی اگر موادی که برای چاپ فیلم استفاده می شود کهنه ، کثیف یا تاریخ گذشته باشد شفافیت تصویر به شدت پایین می آید .

عکسهای تهیه شده در رادیولوژی حتماً باید در نگاتسکوپ (نور مخصوص) مورد بررسی قرار گیرند که این کار توسط پزشک انجام می گیرد.

رادیوگرافی چیست؟

رادیوگرافی (Radiography) یک روش تصویربرداری پزشکی است که با استفاده از پرتوهای یونیزه کننده (عمدتاً پرتو ایکس یا X-Ray) تصاویری از ساختارهای داخلی بدن (مانند استخوانها، اعضا و بافت های نرم) تولید می کند. این روش به پزشکان در تشخیص شکستگی ها، عفونت ها (مانند پنومونی)، تومورها و ارزیابی مسیرهای گوارشی و عروقی کمک می کند.

- انواع متداول رادیوگرافی:
- رادیوگرافی ساده (Plain Radiography): بدون استفاده از ماده حاجب (مانند عکس استخوان یا قفسه سینه).
- رادیوگرافی اختصاصی یا کنتراست (Contrast Radiography): با استفاده از مواد حاجب مانند باریوم یا ید (مانند عکس برداری رنگی کلیه IVP یا بلع باریوم).